

Šiame magistro darbe nagrinėta paukščių rūšių, įtrauktų į Lietuvos Raudonosios knygos sąrašus populiacijų būklė. Tam buvo surinkti išsamūs istoriniai (1843-2007 m.) duomenys ir suvesti į pasidarytą duomenų bazę pagal tam tikrus kriterijus (rūšies aptikimo vieta, sezono laikas, atskirų rūšių fliktuacijos) apie konkrečių paukščių rūšių populiacijų paplitimą Lietuvos teritorijoje (radavietės, perimvietės, žiemovietės ir kt.). Atlikus šių perinčių paukščių rūšių populiacijų būklės kaitos analizę 1843-2007 metų bėgyje pagal surinktus literatūrinius duomenis ir palygus juos su ekspertiniu vertinimu ir oficialiai pateikta statistika (Raudonikis L., 2004 ir Kurlavičius P., 2006) apie realią populiacijų būklę šalyje, paaiškėjo, jog daugumos populiacijų gausumas buvo mažesnis lyginant su ekspertiniu vertinimu, 24 rūšims visiškai atitiko ir gausumas ir jo dinamika, tačiau net 40 rūšių gausumo ir jo dinamikos duomenys visiškai neatitiko realiosios būklės. Per paskutiniuosius 5-10 metų tiek rūšių perinčių populiacijų gausa mažėja tiek reikalingų joms buveinių būklė greitai degraduoja. Blogiausia situacija šlapynių buveinėse (6% populiac. gausumo sumažėjo), vidutinė jūros priekrantės, pajūrio ir žemyninių smėlynų buveinėse (stabilios populiacijos), pievų, krūmynų, miško buveinėse ir urbanizuotame kraštovaizdyje (populiac. 1-3% padidėjo). Globaliai nykstančių LRK paukščių rūšių perinčių populiacijų dabartinė būklė lyginant nuo 1986 m. gausumo: mažėja *Aythya nyroca* (mažėjimas 67%), *Acrocephalus paludicola* (galimas mažėjimas 35% dėl gausumo neatitikimo) populiacijos; didėja *Haliaetus albicilla* (padidėjimas 97%) *Gallinago media* (90%), *Crex crex* (galimas didesnis padidėjimas nei 22% dėl didesnio esamo gausumo) populiacijos. Tačiau dėl duomenų trūkumo (ne apie visų rūšių populiacijų paplitimą buvo pakankamai informacijos) ir ankstesnio ekspertinio vertinimo nebuvimo vienareikšmiškai visas rūšis gana sudėtinga analizuoti ir įvertinti jų būklę Lietuvoje. Šiame darbe atlikta perinčių populiacijų būklės analizė yra svarbi ne tik pažinti retas ir nykstančias paukščių rūšis, bet ir praktiškai saugant jas ir jų buveines.